

Caroli Frid. Kaltschmiedii Facultatis Medicae H. T. Decani Propempticon
Inavgvrale De Ileo In Hernia Incarcerata Gangraena Affecto, Aegra Tamen
Svperstite

Propempticon Inavgvrale De Ileo In Hernia Incarcerata Gangraena
Affecto, Aegra Tamen Svperstite

Ienae

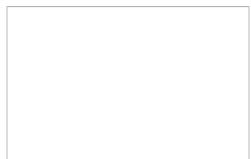
Kaltschmied, Carl Friedrich

4 Diss.med.36(22)

https://collections.thulb.uni-jena.de/receive/HisBest_cbu_00033795

urn:nbn:de:urmel-31b9b322-87e1-4f31-b9fc-22786bf26e35-00019711-19

Lizenz: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

22

CAROLI FRID. KALTSCHMIEDII

FACVLTATIS MEDICAE

H. T.

DECANI

PROPEMPTICON IN AVGVRALE

DE ILEO

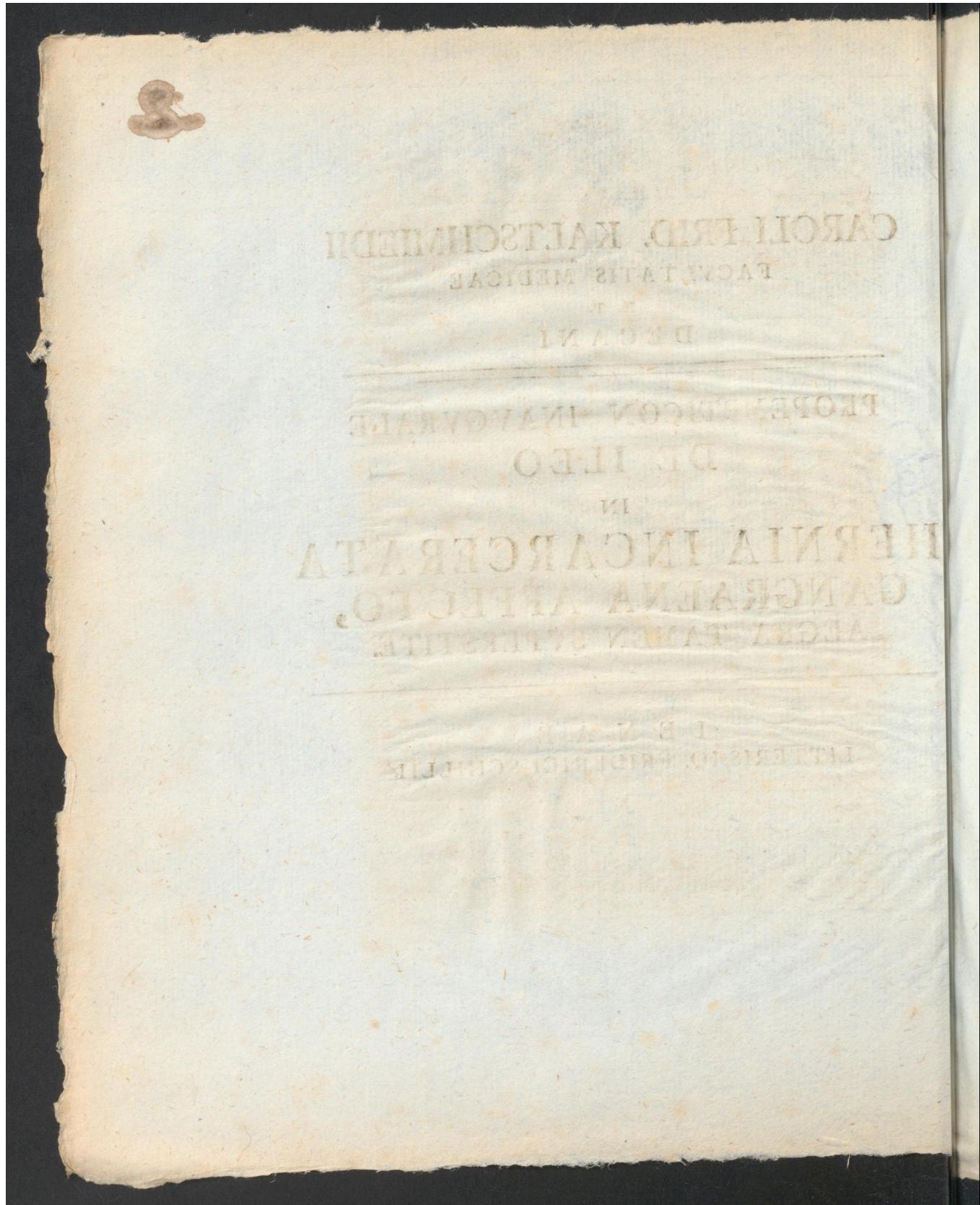
IN

HERNIA INCARCERATA
GANGRAENA AFFECTO,
AEGRA TAMEN SVPERSTITE.

I E N A E
LITTERIS IO. FRIDERICI SCHILLII.

urn:nbn:de:urmel-31b9b322-87e1-4f31-b9fc-22786bf26e35-00019711-19

urn:nbn:de:urmel-31b9b322-87e1-4f31-b9fc-22786bf26e35-00019711-26

Mulier sexaginta & octo annorum, iam
per multos annos tumor in dextro
inguine senserat, magnitudine ouum
gallinaceum excedentem leuique ma-
nus pressioni per multos annos ce-
denter, sponte etiam ut plurimum per somnum dis-
parentem, interdiu uero motu in primis corporis ue-
hementiori denuo ad parentem, herniam itaque in-
guinalem prodentem. Die uero huius anni xix.
Aprilis tumor induratus admodum dolere, nullam-
que admittere repositionem coepit. Doloribus indi-
es auctis, quartoque die calore accidente præter-
naturali, adpetitique prostrato, alui obstructione ue-
xatur pertinaci. Quibus symptomatibus frustra per
remedia, quæ uocant domestica, tentatis, octauo
die, xxvi. Aprilis, auxilium meum implorabat, vbi
praeter antea memorata symptomata vomitu fatigata

) (2

dolo-

urn:nbn:de:urmel-31b9b322-87e1-4f31-b9fc-22786bf26e35-00019711-34

dolores sentiebat acutissimos. Iam etiam rubor herniae incarceratae, admodum induratae, splendens inflammationem intestini ilei, doloribus late ac profunde abdomen occupantibus testabatur, omniaque emollientia ac lenientia per noctem adhibita eludebat. Nulla itaque nec internis nec externis remediis relieta spe, aegra cultello chirurgico se submisit. Die igitur sequenti **xxvii.** eiusdem integumentis dissectis intestinum ileum satis denudatum maculam nigram nummi argentei magnitudine ostendebat et circum circa musculis abdominis et imprimis rupto peritonaeo firmissime cohaerens omnem repositionem renuebat. Nec ausus aperturam muscularum abdominis dilatare, veritus, ne partes intestini ilei gangraenosae abdomini immissae anceps iam vitae periculum cum spacelo et morte commutarent. Admota igitur intestinis denudatis Essentia Opopbalsami et balsami Peruuiiani probe saturata, cataplasma emollientia diligentissime adhibenda curauit, a quibus per 24. horas admotis, internis temperantibus ac bezardicis mediis superadditis, partes gangraenosae intestini ilei multum fundebant ichorem cum foetore fere intolerabili faecesque reclusas ruptae dimittebant. Admoto aperturae ilei balsamo de Copaiua, pus benignum adparebat foetorque imminutus quarto die disparebat. Apertura intestini ilei pollicem admittingens colore rubro muscularum abdominis vulneris labiis similis, doloribus et calore febrili fugatis appetituque redeunte spem vitae protrahendae dabant.

Nec

urn:nbn:de:urmel-31b9b322-87e1-4f31-b9fc-22786bf26e35-00019711-49

Nec spes vana; subsequentibus enim quatuordecim diebus reliquae ilei partes integræ cute antea remota te&tae vulneris consolidationem admisere, nisi, quod aperturam ilei occludere doloribus denuo accedentibus prohiberer. Cluso itaque circum circa vulnere aperturam ilei intactam relinquebam, fundentem assumta saepius immutata. Omnes interim actiones et vitales et naturales a statu sano non abhorrent, nisi quod alius debito modo non semper respondeat, quando fortior excretio per aperturam ilei fit, lubricantibus autem adhibitis medelam admittit. Appetitus vero ha&ctenus praesens eum superat, qui ante accessum supra memoratorum symptomatum adfuit. Nec ullum postea adparuit symptoma, nisi quod vulnus intestini die xiv. Iunii vncias circiter duas, et die xix. eiusdem vnam sanguinis funderet. Status autem praesens ipsi negotiis domesticis interesse permittit. Dignum hunc casum censui, quem Dissertationi inaugurali praemitterem

*Clarissimi atque Doctissimi artis salutaris
Doctorandi,*

**IOANNIS FRIDERICI
BRAVNII,**

in lucem editus hic *Ronneburgi*, in Ducatu Altenburgenfi, patrem na&ctus IOANNEM FRIDERICVM BRAVNIVM, textorem, matremque ANNAM IV-

)C 3 STI-

urn:nbn:de:urmel-31b9b322-87e1-4f31-b9fc-22786bf26e35-00019711-53

STINAM natalibus KVENSTIAM. Optimi hi parentes a primis pueritiae annis pietatis ac humanitatis studiis primo in vrbe patria nostrum tradiderunt, postea anno M DCC XXVI. Lipsiam miserunt, in artibus elegantioribus in schola, quæ ibidem floret, Thomana, erudiendum. Expertus est ibidem in docendo integritatem ERNESTI, Professoris olim in Academia Lipsiensi celeberrimi, postea GESNERI, Rectorum huius scholæ celeberrimorum, doctissimi HEBENSTREITII, Conrectoris, postea Professoris linguarum orientalium excellentissimi et succendentis in eius locum eruditissimi ERNESTI, nunc Rectoris meritissimi, BACCHII, Cantoris, BEZOLDI, Collegae III. et KRIGELII, Collegae IVti. Concessit hinc noster anno MDCC XXXIV. Altenburgum ususque in Gymnasio ibidem dexterima instruptione celeberrimi Directoris MOVERLINI, Professoris WEBERI, Conrectoris ISCHWENDII et Subconrectoris MEYERI. Anno MDCC XXXVII. Lipsiam reuersus a Magnifico t.t. Rectore WALTHERO in numerum ciuium academicorum receptus. Iam igitur partim in Philosophiae, partim Iuris partibus nactus est Professores ac Praeceptores Illustres ac Celeberrimos, RIVINVM, HOMMELIVM, BAVERVM,
HECK-

urn:nbn:de:urmel-31b9b322-87e1-4f31-b9fc-22786bf26e35-00019711-68

HECKNERVM, KAESTNERVM, THOMASIVM,
MEINIGIVM, KVCHLERVM. Castra etiam bellica non auersatus est noster, vbi praetoriae cohorti de REX metator ad tempus interfuit. Neque tamen strepitum armorum musarum deliciis diu praeferre voluit, quin potius anno MDCCXLIII. Illustri tum temporis SCHAVMBVRGIO, inter caelites nunc degente, Prorectore, Ienam concesfit, ac duce Consultissimo MOTERO Iuris studia prosecutus est. Anno autem MDCCXLIV. iucunditate studii medici allicitus ad castra nostra transiit. Dicibus iam usus est Illustri quondam et magni nominis Viro iam beato WEDELIO in curatione febrium, Illustri ac venerabili ordinis nostri Seniore HILSCHERO in materia medica et praescribendis formulis. Magnifico iam Prorectore, Illustri HAMBERGERO, in anatonia, physiologia, pathologia, semiotica, materia medica, chemia, medendi methodo, botanicis, cuius et artificiosas sectiones cadauerum aliquot et masculini et foeminini sexus se vidisse laudat. In praxi et chirurgia meis praelectionibus diligenter interfuisse nostrum ipse testor. Probe itaque in arte salutari eruditus a Facultate nostra petiit, ut in numerum Candidorum recipetur. Factum id est die xix. Iulii h.a. cumque in examinibus eruditionem suam satis probauit.

urn:nbn:de:urmel-31b9b322-87e1-4f31-b9fc-22786bf26e35-00019711-77

bauerit, ex decreto Facultatis futuro die **xxiiii.** Septembris Dissertationem inauguralem, quam vocant, sub praesidio Illustris ac Venerabilis Senioris **HILSCHERI**, de **HECTICA EX MALO HYPOCHONDRIACO ORTA**, publice defendet. Huic actui ut addant splendorem atque decus Magnificus Academiae Prorector, Patres Academiae Venerandi ac Hospites omnium ordinum honoratissimi, Ciuesque generosi, nobilissimi atque doctissimi, ea, qua decet obseruantia ac humanitate, enixe rogo. P. P. sub sigillo Facultatis die **xvii.** Septembris
MDCCXLVII.

urn:nbn:de:urmel-31b9b322-87e1-4f31-b9fc-22786bf26e35-00019711-82